

הגדה של פסח מעבדות לחרות

עם באורים מהרבי בלשון קלה
ובקווי ציורים מרהיבים

יזמה הפקה ועריכה

דודי סלאווין

echad.hafakot@gmail.com 054.5453770

ציור: דבורה בנדיקט

עריכה תורנית: הרב מרדכי חלמיש

עריכת דברי הרבי: ר' שלום בלוי

הגהה ויעוץ תוכן: הרב שלמה מאיר מארק

ניקוד: מנדי פרומר

עימוד ועיצוב: creative commons

© כל הזכויות שמורות

הפצה ראשית:

הוצאת ספרים קה"ת

ת.ד. 3 כפר חב"ד 608400

טלפון: 03-9606018 פקס: 03-9606725

דואר אלקטרוני: kehot@kehot.co.il

נדפס בישראל ה'תשע"ו (2016)

כל הזכויות על נוסח ההגדה וביאורי הרבי שמורות © להוצאת ספרים קה"ת.

שְׁלוֹם לְכֶם יְלָדִים יְקָרִים!

שְׁמִי אֵלִי, וְאֲנִי וְאֶחָוִיתִי רוּת אוֹהְבִים לְחַשֵּׁב עַל כָּל מַה שְׁקָרָה בְּמִצְרַיִם. אֲנִי מִדְּמִין אֶת הַצָּרוֹת שֶׁעָשׂוּ לָנוּ הַמִּצְרַיִם, וְאֶת הַנִּסִּים הַגְּדוֹלִים שֶׁה' עָשָׂה וְהַצִּיל אוֹתָנוּ מִיָּדָם, אֶת עַשְׂרֵי הַמַּכּוֹת, אֶת הַיְהוּדִים יוֹצֵאִים מִמִּצְרַיִם וְאֶת הַמִּצְרַיִם רוֹדְפֵיִם אֶתְרִיקָם וְאֶת הַיָּם שֶׁנִּקְרַע וְאֶת הַיְהוּדִים שֶׁעוֹבְרִים בְּתוֹכּוֹ וְאֶת הַמִּצְרַיִם שֶׁטּוֹבְעִים... וְאֶת שִׁירַת הַיָּם כְּפוֹקֵן.

שְׁמִי רוּת, וְאֲנִי אוֹהֶבֶת לְחַשֵּׁב עַל הַיְהוּדִים שֶׁהיוּ בְּמִצְרַיִם: אֲנִי חוֹשֶׁבֶת עַל הַיָּם, וְעַל הַיְלָדִים שֶׁלָּקְחָם, אִיךָ הֵם הִרְגִישׁוּ בְּדַמְיוֹן שֶׁהַמִּצְרַיִם עָשׂוּ לָהֶם צָרוֹת וְסָבַל עֲרָאִי, וְאִיךָ הֵם הִתְחִילוּ לְהִתְעוֹדֵד כְּשֶׁרָאוּ אֶת הַמַּכּוֹת בָּאוֹת עַל הַמִּצְרַיִם, אִיךָ הֵם הִתְרַגְּשׁוּ לְקִרְאֵת הַגְּאֻלָּה וְהַאֲמִיעַ בְּה' - וְאִיךָ הֵם שָׂמְחוּ כְּשֶׁצָּאוּ סוּף סוּף מִמִּצְרַיִם... זֶה כָּל קֶדֶר מְרַגְּשׁ!

יְלָדִים וְיְלָדוֹת יְקָרִים! נִכּוֹן שֶׁגַּם אִתְּם רוּצִים לְהַצְטַרֵף? רוּצִים לְהִרְגִישׁ אֶת הַשַּׁעֲבֹד שֶׁל הַיְהוּדִים בְּמִצְרַיִם? לְדַמְיוֹן אֶת עַשְׂרֵי הַמַּכּוֹת? לְהִתְבַּנֵּן בְּמִצְרַיִם שֶׁל קְרִיעַת יָם סוּף? לְחַוֵּת אֶת הַיְצִיאָה מִעֲבָדוֹת לְחֵירוֹת? אִתְּם מְקוֹנִים לְדַמְיוֹן, לְחַשֵּׁב וּלְשׂוֹחַח עַל הַיְצִיאָה שֶׁאִתְּם רֹאִים בְּהַגְדָּה זוֹ, וּלְבַטָּא אֶת רִגְשׁוֹתֵיכֶם. נִסּוּ גַם לְהַמְצִיא מַלִּים וּמִחְשָׁבוֹת מְשַׁלְּמִים לְדַמְיוֹת הַשּׁוֹטוֹת הַנְּרָאוֹת בְּעִזְרֵיכֶם!

הַהַסְתַּכְלוּת עַל הַתְּמוּנָה, הַהִתְחַבְּרוּת אֶל הַרְגֵשׁ וְאֶל הַדְּמִיוֹן, וְהַשִּׂיחָה עַל כֵּךְ - בְּכָל אֵלּוּ אֵנִי מְקַיֵּם מִצְוֹת חֻשׁוֹבוֹת: מִצְוֹת וְזֵרוֹן יְצִיאַת מִצְרַיִם הַמִּתְקַיֵּם כָּל הַשָּׁנָה, וּמִצְוֹת סְפֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם הַמִּתְקַדֶּת לַלַּיִל הַסְּפָדֵר בְּזִמְנוֹ שֶׁאֵט מְרַגְּשִׁים כָּאֵלּוּ יְצִיאַת מִצְרַיִם.

בּוֹאוּ וְהַצְטַרְפוּ עִמָּנוּ לְתוֹנֵה הַמְרַגְּשׁוֹת!

רוּצִים לְמַצּוֹא אוֹתִי בְּעִזְרֵיכֶם?
צְרִיף רַק לְחַפֵּשׁ.
לֹא תִמְדוּ זֶה וְהִנֵּה קֵל, אֲכַל אִם תִּתְאַרְוּ בְּסִבְלֹנוֹת, תִּמְצְאוּ אוֹתִי בְּכָל אַחַד מִן הַעִזְרִים הַגְּדוֹלִים!
זֶה יַעֲזוֹר לָכֶם לְשִׂים לֵב לְכָל מִינֵי פְרָשִׁים מְעַנְנִים, וְגַם לְהַשְׁאֵר עֲרִים בְּלֵיל הַסְּפָדֵר - זֶה וְהִנֵּה לָכֶם קְדָאִי!
בְּהַצְלָחָה!

סדר הגדה

יסדר על שולחנו קערה בג' מצות מונחים זה על זה, הישראל ועליו הלוי ועליו הכהן. ועליו לימין הזרוע, וכנגדו לשמאל הביצה, תחתיהם באמצע המרור, ותחת הזרוע החרוסת, וכנגדו תחת הביצה הכרפס, ותחת המרור החזרת שעושין כורך:

 יחז	 כרפס	 ידחז	 קדש
 מצה	 מוציא	 רחצה	 מגיד
 צפון	 שלחן עזרה	 בורה	 מרור
 נרצה	 הילל	 פרה	

הישראל ועליו הלוי ועליו הכהן | 'כלי ו'ה'ה'
 ליל הסדר מלא ברכוים וכנות מיוחדות. אפלו לסדר של המצות המנחות בקערה - יש משמעות. שלש המצות הן כנגד שלשת המעמדות בעם ישראל: כהנים, לויים וישראלים. אם נרביב את ראשי התבות של "כהן", "לוי" ו"ישראל" - נקבל את המלה "כלי". המצות הן לא סתם קמח ומים, ולא רק לחם שמקומים בו מצוה פעם בשנה. המצות הן 'כלים' - הן מכילות אורות גדולים מאד שמשפיעים עלינו מלמעלה בליה המיוחד הזה. תחשבו על על זה קשאתם מברכים בכונה "על אכילת מצוה" וזוכים לאכל, פשוט קה, מאכל שיש בו אור אלקי גבוה מאד! אבל בזה עוד לא סימנו... אם נהפך את הסדר, בדיוק כמו שקרוב בהנהגה: "הישראל, ועליו הלוי, ועליו הכהן" - נקבל את המלה "לה"!
 מה זה רומז לנו? יהודי בליל הסדר - ובקצום, בכל חיו - חייב 'לקחת' כל הזמן, להתקדם בעבודת ה' ולהתעלות מעלה-מעלה.

הנדרה של ספס עם לויים וכוהנים. סדר הגדה

קדש

אתקינו סעודתא דמלקא עלאה. דא היא סעודתא דקודשא בריה הוא ושכינתיה:

כשחל יו"ט בשבת או מרים תחלה יום השישי:

יום הששי: ויגלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, וישבת ביום השביעי מפלימלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו, כי בו שבת מכלי-מלאכתו אשר-ברא אלהים, לעשות:

בחול מתחילים כאן:

סברי מרנו **ברוך אתה**, יי, אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

ברוך אתה, יי, אלהינו מלך העולם אשר בחר-בנו מפליעם ורמקנו מפלישון וקדשנו במצותיו. ותתנו לנו יי, אלהינו באהבה (לשבת שפחות למנוחה א) מועדים לשמחה. חגים וזמנים לששון. את יום (לשבת השבת הנה ואת יום) חג המצות הנה. ואת יום טוב מקרא קדש הנה זמן חרותנו (לשבת באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת מפליהעמים. מועדי קדשך (לשבת באהבה וברצון) בשמחה ובששון הנחלתנו: ברוך אתה, יי, מקדש (לשבת השבת) ישראל והזמנים:

{ כמוצאי שבת מקדשין יקנה": יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן.

ברוך אתה, יי, אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש:

ברוך אתה, יי, אלהינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול. בין אור לחשך. בין ישראל לעמים. בין יום השביעי לששת ימי המעשה. בין קדש שבת לקדש יום טוב הבדלה. ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת. הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדשתך: ברוך אתה, יי, המבדיל בין קדש לקדש: }

ברוך אתה, יי, אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגייענו לזמן הזה:

שותה הכוס בשיבה, בהסביבת שמאל דרך חירות.

זמן חרותנו | אגילת השכיבה

בפשוטות, כשאנו מכנים את חג הפסח "זמן חרותנו", הכונה היא לחרות שלנו, של עם ישראל. אנו היינו עבדים לפרעה במצרים, ובחג הפסח יצאנו מעבדות לחרות. אבל יש פרוש פנימי ועמוק יותר: זהו "זמן חרותנו" - שלנו ושל הקדוש ברוך הוא! קשבנו ישראל נמצאים בגלות, גם השכינה נמצאת אדם. וכשבאה הגאולה, באה גאולה גם לשכינה. הקדוש ברוך הוא נמצא איתנו בכל עת ובכל מצב, בגולה ובגאולה!

ואגילת קידוש, חלק ל. עמוד קט

וַיִּרְעוּ אֶתֵּנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ, וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה:

וַיִּרְעוּ אֶתֵּנוּ הַמִּצְרִים, כִּמְהָ שָׁנְאָמֹר, תִּבְּהָ נִתְחַכְּמָה לּוֹ, פֶּן יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה, וְנוֹסֶף גַּם הוּא עַל־שָׁנְאֵינוּ, וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ:

וַיַּעֲנוּנוּ, כִּמְהָ שָׁנְאָמֹר, וַיִּשְׂמְנוּ עָלֵינוּ שְׂרֵי מוֹסִים, לְמַעַן עֲנֹתוּ בְּסִבְלַתְכֶם, וַיִּבְנוּ עָרֵי מִסְכְּנוֹת לַפְרָעָה, אֶת־פִּתְחֵם וְאֶת־רַעֲמִסִּם:

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה, כִּמְהָ שָׁנְאָמֹר, וַיַּעֲבְדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפִרְדֹּ: וַיִּמְרְרוּ אֶת־יְחִיָּהֶם בְּעֲבָדָה קָשָׁה, בַּחֲמֹר וּבִלְבָנִים וּבְכָל־עֲבָדָה בְּשָׂדֶה, אֶת כָּל־עֲבָדְתֶם אֲשֶׁר עֲבַדוּ בְּהֵם בְּפִרְדֹּ:

צֵא וְלִמְד מִה־בְּקִשׁ לִבּוֹ הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ. שִׁפְרָעָה לֹא גִזַּר אֱלֹהִים עַל הַזְּכָרִים, וְלִבּוֹ בְּקִשׁ לַעֲקֹר אֶת־הַכֹּל. שָׁנְאָמֹר,

אֲרָמִי אֲבָד אָבִי, וַיִּרַד מִצְרַיִמָּה, וַיִּגַּר שֵׁם בְּמַתִּי מַעֲט, וַיְהִי שֵׁם לְגֹי גְדוֹל עֲצוּם וָרֵב:

וַיִּרַד מִצְרַיִמָּה, אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר.

וַיִּגַּר שֵׁם, מִלְּמַד שֶׁלֹּא יִרַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְהַשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֱלֹהִים לְגֹר שֵׁם. שָׁנְאָמֹר, וַיֹּאמְרוּ אֵל פְּרָעָה לְגֹר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, כִּי אִין מִרְעָה לְצֹאֵן אֲשֶׁר לְעַבְדֶּיךָ כִּי כָבֵד תִּרְעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, וְעַתָּה יֵשְׁבוּ גַּא עַבְדֶּיךָ בְּאֶרֶץ גִּשׁוֹן:

בְּמַתִּי מַעֲט, כִּמְהָ שָׁנְאָמֹר, בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה, וְעַתָּה שְׂמֹךְ יִי אֱלֹהֶיךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֵב:

וַיְהִי שֵׁם לְגֹי, מִלְּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצַנִּים שֵׁם:

גְדוֹל עֲצוּם, כִּמְהָ שָׁנְאָמֹר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ, וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצִמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד, וְתִמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם:

וָרֵב, כִּמְהָ שָׁנְאָמֹר, וַאֲעֵבֵר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ. וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיֶךָ לֵךְ רַבְּבָה כְּצִמּוֹחַ הַשָּׂדֶה נִתְעַיָּה, וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבְּאִי בְּעַדֵי עַדִּים, שְׂדֵים נִכְנֹו וְשִׁעְרֵךְ צִמּוֹחַ, וְאֶת עָרֶם וְעָרְיָה:

יָדָם בַּמָּטָה וַיָּךְ אֶת הַמַּיִם
אֲשֶׁר בַּיָּאֵד לְעֵינֵי פְרֹעֹה
וּלְעֵינֵי עַבְדָּיו וַיִּהְפְּכוּ כָל
הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיָּאֵד לְדָם

מִמַּת דָּם:
אֶהְרֹן מָפָה אֶת הַיָּאֹר בַּמָּטָה
שֶׁל מֹשֶׁה, וְכָל הַמַּיִם נִהְפְּכוּ
לְדָם. הַדְּגָיִם שֶׁבַּיָּאֹר מָתוּ
וְהַיָּאֹר מִבְּאֵשׁ. בָּם מֵיִם
אֲחֵרִים שֶׁנִּמְצְאוּ בְּיַד
הַמִּצְרִיִּם הוֹסְפִים לְדָם.

אֵיזָה רִיחַ אֵיִם.
אִי אֶפְשֶׁר לְנַשֵּׁם.

מַה עָשָׂה?
מַה עָשָׂתָּ?
עָקַב מֵיִם
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל

תִּמְגַּד לִי
מִשְׁקָלָא

תִּרְאִי! הוּא מוֹזֵג מֵיִם
לַמִּצְרִי וְהוּא נִהְיֶה דָם!

עֲקָשׁוּ בָּם הַמִּצְרִיִּם
מִרְגִּישִׁים קֶצֶת

אִוּי וְאִבּוּי, אִיזוֹ צָרָה.
וְזוֹ בָּטַח רַק הַמִּתְחַלֵּה.

זֶה דָּם אֲמַתִּי.
כָּל הַדְּגָיִם מָתוּ.

בְּרוּךְ הוּא!
הַמַּיִם שֶׁלִּי
נִשְׁאָרוּ מֵיִם.

אֵיכֶס! זֶה
מִגְעִיל טְרָא!

מֵיִם הֵם סָמָל לְקִרְיֹוֹת, וְהַדָּם הוּא סָמָל הַתְּמִימוֹת.
כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית, דָּבָר רֵאשׁוֹן צְרִיחַ
לְסַלֵּק אֶת הָאֲדִישוֹת וְהַקִּרְיֹוֹת לְתוֹרָה וּמִצְוֹת.
וְלַעֲבֹד אֶת ה' בְּתַמִּימוֹת וּבְהַתְּלֵבּוֹת

לְמוֹטֵי שִׁחוֹת, חֶלֶק א', וְאוּרָא

ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים

מפת צפרדע:

צפרדע צנקית מגיעה אל מצרים: המצרים מנסים להרוג אותה, אך היא מתקנה נחילים-נחילים של צפרדעים קטנות, וארץ מצרים מתמלאת בצפרדעים...

קואקו קואקו

קוה קוה קוה קוה

תקשיבי אזה רעש הצפרדעים נושות

איייל היא נשקה אותי

אני לא שומעת אותך. יש פה רעש נורא.

אזה רעש דיילי

אני אטאר רעב. כל האכל הוא בטעם צפרדע.

נכון מצחיק? אבל המצרים לא צוחקים.

קיקו קיקו

אזה רעש נורא אני משתגע!

יש צפרדע בשוקו שלי

הצפרדע היא יצור שאוהב קור. היא חיה במים, ובכל זאת, הצפרדעים קפצו למקום הכי חם, אל תוך המגור. ללמדנו שאת החם והלהט שלנו במאות העולם תיבים לצנון לקוסי שיחות, חלק כ"א, וארא ב